
Onderwerp	AMvB bedrag ineens	Postadres
Aangeboden aan	Ministerie van SZW	Postbus 866
Aangeboden door	Achmea Pensioenservices (Leo Blom)	3700 AW Zeist
Datum	16 oktober 2020	
Bijlage(n)	-	Bezoekadres
Doel	Inbreng in internetconsultatie	Handelsweg 2
		3707 NH Zeist
		T 06 5100 59 09
		E leo.blom@achmea.nl
		www.achmeapensioenservices.nl

Inleiding

Achmea Pensioenservices maakt graag gebruik van de geboden gelegenheid om aandacht te vragen voor enkele knelpunten bij de voorgestelde informatiebepalingen in de artikelen 9 en 9e van de concept AMvB Bedrag ineens bij de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen. Ook geven wij enig wetstechnisch commentaar.

Algemeen

Achmea Pensioenservices onderschrijft het belang om de (gewezen) deelnemers zo te informeren dat ze een onderbouwde keuze kunnen maken om wel of niet gebruik te maken van het recht om op pensioendatum een deel van het ouderdomspensioen af te kopen. De pensioenuitvoerder informeert de (gewezen) deelnemer voorafgaand aan of bij de pensioeningang over het recht op afkoop van een deel van de waarde van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen.¹ Als de (gewezen) deelnemer overweegt van dit afkooprecht gebruik te maken, verzoekt hij om informatie over de gevolgen daarvan. Het pensioenregister krijgt een rol om (gewezen) deelnemers eerder te informeren over de gevolgen van een gedeeltelijke afkoop. Wij voorzien bij premiereregelingen knelpunten bij het verstrekken van deze informatie en vragen daar graag aandacht voor.

Ouderdomspensioen met of zonder nabestaandenpensioen

Volgens artikel 9 lid 7 van de concept AMvB omvat de informatie op verzoek over de gevolgen van de gedeeltelijke afkoop in ieder geval:

- de afkoopwaarde en de hoogte van het periodiek uit te keren ouderdomspensioen vanaf de ingangsdatum van het pensioen als gebruik wordt gemaakt van het afkooprecht; en
- de hoogte van het periodiek uit te keren ouderdomspensioen vanaf de ingangsdatum van het pensioen als geen gebruik wordt gemaakt van het afkooprecht.

Volgens artikel 9e, vierde lid, toont het pensioenregister de indicatieve gevolgen op het pensioeninkomen en de indicatieve hoogte van de afkoopwaarde als een (gewezen) deelnemer gebruikmaakt van het recht op afkoop van 5% of 10% van de waarde van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen.

Goed uitvoerbaar bij uitkeringsregelingen

Bij uitkeringsovereenkomsten is het goed uitvoerbaar om de (indicatieve) gevolgen op het pensioeninkomen te tonen als een (gewezen) deelnemer gebruik maakt van het recht op gedeeltelijke afkoop van de opgebouwde

¹ Strikt genomen wordt niet deel van de waarde van de aanspraak op ouderdomspensioen afgekocht, maar een deel van de aanspraak op ouderdomspensioen. Dat blijkt ook uit de definitie van 'afkoop' in artikel 1 en uit artikel 66 lid 1 PW.

Datum:

Blad: 2/4

aanspraken op ouderdomspensioen. Er is immers een aanspraak op ouderdomspensioen. Van die aanspraak kan een deel worden afgekocht. Uiterlijk vanaf 2026 komt dit pensioencontract echter niet meer voor en is er dus geen aanspraak op ouderdomspensioen meer, uitgezonderd eerder opgebouwde premievrije aanspraken die niet worden ingevaren.

Achmea Pensioenservices vraagt zich wel of de inspanning die pensioenuitvoerders moeten verrichten om dit mogelijk te maken proportioneel is. Dit proces zal ingericht moeten worden voor een periode van hooguit vier jaar, uitgaande van inwerkingtreden per 1 januari 2022 en beëindiging van uitkeringsregelingen uiterlijk per 1 januari 2026, maar mogelijk eerder als eerder wordt overgestapt op een nieuw pensioencontract.

Niet goed uitvoerbaar bij premiereregelingen

Uiterlijk vanaf 2026 zijn er alleen nog premiereregelingen in de vorm van het nieuwe pensioencontract of de verbeterde premiereregeling. Bij premiereregelingen is het niet goed uitvoerbaar om de (indicatieve) gevolgen op het pensioeninkomen te tonen als een (gewezen) deelnemer gebruik maakt van het recht op gedeeltelijke afkoop van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen. In deze pensioencontracten hebben deelnemers immers een voor de uitkering gereserveerd of opgebouwd pensioenvermogen dat bedoeld is voor zowel ouderdomspensioen als nabestaandenpensioen. Blijkens de Memorie van Toelichting bij het Wetsvoorstel Bedrag ineens, RVU en verlofsparen ziet de 10% bij premieovereenkomsten op het kapitaal dat is opgebouwd voor ouderdomspensioen. De vraag is hoe hiermee moet worden omgegaan.

De (gewezen) deelnemer maakt voorafgaand aan of bij de pensioeningang de keuze om het pensioenvermogen uitsluitend aan te wenden voor ouderdomspensioen, dan wel voor zowel ouderdomspensioen als nabestaandenpensioen na de pensioendatum (waarbij sprake kan zijn van een standaard keuze met recht van bezwaar). Het is dus niet mogelijk, zonder deze keuze van de (gewezen) deelnemer te kennen, de (gewezen) deelnemer op voorhand adequaat te informeren over de (indicatieve) gevolgen op het pensioeninkomen van het recht op gedeeltelijke afkoop van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen. De voor de hand liggende oplossing is de keuzemogelijkheid om een eenmalig bedrag op te nemen zo in te richten dat de (gewezen) deelnemer het recht heeft maximaal 10% van het pensioenvermogen als eenmalig bedrag op te nemen. Dat sluit ook veel beter aan bij het nieuwe pensioenstelsel (en bij de huidige premiereregelingen), waar immers één pensioenvermogen wordt opgebouwd voor zowel ouderdomspensioen als nabestaandenpensioen. Dit vraagt wijziging van het Wetsvoorstel bedrag ineens, RVU en verlofsparen, maar is voor de (gewezen) deelnemer veel begrijpelijker en maakt in de opbouwfase de informatievoorziening door pensioenuitvoerders gemakkelijker en betrouwbaarder.

Als de afkoop niettemin betrekking zou hebben op alleen het ouderdomspensioen, zou het denkbaar zijn om de betreffende informatie in twee varianten te verstrekken:

- In de ene variant wordt ervan uitgegaan dat de (gewezen) deelnemer op pensioendatum ervoor kiest om een deel van het pensioenvermogen aan te wenden voor een partnerpensioen van 70% van het ouderdomspensioen (en eventueel wezenpensioen).
- In de andere variant wordt ervan uitgegaan dat de (gewezen) deelnemer op pensioendatum ervoor kiest om het pensioenvermogen uitsluitend aan te wenden voor ouderdomspensioen.

Deze niet-eenduidige informatie is voor de (gewezen) deelnemer minder begrijpelijk en kan verwarrend zijn. En voor pensioenuitvoerders betekent dit een veel grotere (en meer kostbare) inspanning.

Datum:

Blad: 3/4

Voorafgaand aan of bij de pensioeningang kan dit eventueel ondervangen worden door in de informatie over het recht op gedeeltelijke afkoop aan te geven dat op verzoek informatie over de gevolgen daarvan wordt verstrekt, maar de (gewezen) deelnemer bij dat verzoek moet aangeven of hij wel of niet partnerpensioen na pensioendatum wil. De pensioenuitvoerder kan dan eenduidige informatie verstrekken, rekening houdend met de keuze van de (gewezen) deelnemer en dus met zijn informatiebehoefte.

Voor de informatie in het pensioenregister kan dit eventueel ondervangen worden door in het pensioenregister aan de (gewezen) deelnemer de mogelijkheid te bieden om aan te geven of hij wel of niet partnerpensioen na pensioendatum wil. Dat zal hij wellicht nog niet weten als de pensioendatum nog ver weg is. Dan kan de pensioenuitvoerder geen eenduidige informatie verstrekken.

Achmea Pensioenservices vraagt zich in zijn algemeenheid af of indicatieve informatie via het pensioenregister over de mogelijke gevolgen van het afkooprecht voldoende inzicht geeft aan (gewezen) deelnemers. Zeker omdat de meeste mensen pensioen bij verschillende pensioenuitvoerders hebben opgebouwd en voorstelbaar is dat bij de ene pensioenuitvoerder gekozen wordt voor AOW-overbrugging en bij de andere pensioenuitvoerder voor gedeeltelijke afkoop. Met regelingspecifieke pensioenplanners kan nog het beste inzicht worden gegeven in de gevolgen van het gebruikmaken van het afkooprecht.

Wetstechnisch commentaar

Beter aansluiten op het nieuwe pensioenstelsel

De onderhavige informatiebepalingen gaan over het informeren van de (gewezen) deelnemer over het recht op afkoop van een deel van de (waarde van de) opgebouwde aanspraken op ouderdompensioen. Dit is gebaseerd op een overeenkomstige formulering in de artikelen 69a lid 1 PW en 80b lid 1 Wvb in het Wetsvoorstel bedrag ineens, RVU en verlofsparen. Deze formulering sluit in het geheel niet aan op het nieuwe pensioenstelsel, waar immers geen aanspraken op ouderdompensioen meer worden opgebouwd. In plaats van aanspraken krijgt de deelnemer in het nieuwe pensioencontract een persoonlijk voor de uitkering gereserveerd vermogen. Aan de hand daarvan kan op basis van een projectiemethode worden bepaald welke pensioenuitkering in de toekomst naar verwachting verstrekt kan worden. In de verbeterde premiereregeling bouwt de deelnemer een pensioenvermogen op dat uiterlijk op de pensioendatum wordt omgezet in een vaste of variabele pensioenuitkering. Daarvoor kan hooguit een indicatie van de hoogte van de periodieke uitkeringen op de pensioendatum worden verstrekt. De wettekst en de daarop gebaseerde teksten in de concept AMvB zijn dus geschreven voor de huidige uitkeringsregelingen en niet voor premiereregelingen. De onderhavige regelgeving past in het geheel niet bij het nieuwe pensioenstelsel. Dat roept de vraag op of deze regelgeving nog wordt aangepast aan de nieuwe systematiek waarin uitsluitend sprake zal zijn van pensioenvermogens (bijvoorbeeld in de wet- en regelgeving die het nieuwe pensioenstelsel wettelijk mogelijk maakt).

Artikel 9

- Deze nieuwe informatiebepaling betreft de situatie dat een (gewezen) deelnemer die voorafgaand aan of bij de pensioeningang is geïnformeerd over het recht op gedeeltelijke afkoop, verzoekt om informatie over de gevolgen daarvan. Wat dit betreft is het logischer om deze nieuwe informatiebepaling op te nemen in artikel 7a. Het gaat immers om informatie die verstrekt wordt voorafgaand aan of bij de pensioeningang.
- De reikwijdte van de eerste volzin van het nieuwe lid 5 is niet duidelijk. In de huidige tekst van artikel 9 lid 5 wordt verwezen naar de artikelen 60, 61 62 PW en de artikelen 72, 73 en 74 Wvb. Door niet meer naar wetsartikelen te verwijzen, wordt de reikwijdte van deze bepaling onduidelijk. Het wordt een zoekplaatje om welke keuzemogelijkheden het precies gaat. Uit p. 2 van de Nota van toelichting blijkt dat het de

Datum:

Blad: 4/4

bedoeling is de reikwijdte van deze bepaling te beperken tot de artikelen 60, 61, 62 en 69a PW en de artikelen 72, 73, 74 en 80b Wvb. Het noemen van de toepasselijke artikelen maakt de reikwijdte van deze bepaling duidelijk.

- Ter illustratie zij vermeld dat de eerste volzin van het nieuwe lid 5 impliceert dat de pensioenuitvoerder ook bij keuzes van de (gewezen) deelnemer zoals bedoeld in de artikelen 52, 54, 57, 63b, 66, 67, 68, 71, 76, 80, 81, 81b, 83, 86, 87, 88, 89 PW² de (gewezen) deelnemer op verzoek moet informeren over de consequenties van deze keuzes. Dit is blijkens p. 2 van de Nota van toelichting echter niet de bedoeling.
- Ook de tweede zin van het nieuwe lid 5 is niet duidelijk door gebruik van de woorden 'voor zover van toepassing'. Ook hier gaat het om de artikelen 60, 61, 62 en 69a PW en de artikelen 72, 73, 74 en 80b Wvb. Ook hier maakt het noemen van de toepasselijke artikelen de reikwijdte van deze bepaling duidelijk.
- Wetstechnisch lijkt het logischer het nieuwe lid 7 direct te plaatsen na het nieuwe lid 5; lid 7 is immers een nadere specificatie van lid 5. Het huidige lid 6 zou dan vernummerd worden tot lid 7.
- Het gebruik van de woorden 'in ieder geval' roept de vraag op welke informatie nog meer verstrekt moet worden, buiten de in dit lid genoemde informatie. Wellicht kunnen deze woorden worden geschrapt?

Artikel 9e

- Bij de indicatieve pensioenbedragen in het pensioenregister wordt voor de deelnemer uitgegaan van de reglementair te bereiken aanspraken op ouderdomspensioen. Dat betekent dat verondersteld wordt dat de deelnemer pensioen blijft opbouwen tot de pensioenrichtleeftijd. Dat is geen realistisch uitgangspunt omdat de meeste mensen stoppen met werken bij het bereiken van de AOW-leeftijd (of eerder) en de arbeidsovereenkomst meestal van rechtswege op de AOW-leeftijd eindigt. Door uit te gaan van de pensioenrichtleeftijd, worden te hoge pensioenbedragen getoond. In die zin is hier sprake van misleidende informatie. Een realistischer uitgangspunt is om voor de deelnemer uit te gaan van de reglementair te bereiken aanspraken op de AOW-leeftijd.
- Volgens p. 6 van de Nota van toelichting betreffen de reglementair te bereiken aanspraken op ouderdomspensioen van een deelnemer een indicatie van de pensioenaanspraken op ouderdomspensioen die een deelnemer zal bereiken wanneer de deelnemer tot de pensioeningangsdatum onder gelijkblijvende omstandigheden in dienst blijft. Dit is onbegrijpelijk want de pensioeningangsdatum is op voorhand niet bekend. Een deelnemer kan pensioen opbouwen tot de pensioenrichtleeftijd, als de werkgever ermee instemt om het dienstverband te verlengen tot de pensioenrichtleeftijd.

Met vriendelijke groet,

Achmea Pensioenservices

Leo Blom

Senior pensioenjurist Juridische Zaken

² En overeenkomstige artikelen in de Wvb.